ZonMw onderzoeken Long COVID

Alle onderstaande onderzoeken zijn ook te vinden op de ZonMw themapagina Long COVID

1. CO-FLOW: COVID-19 Follow-up care paths and Long-term Outcomes Within the Dutch health care system: a combined rehabilitation, pulmonary, and intensive care perspective
2. COVID-HOME: Prospective cohort study of non-hospitalised COVID-19 patients: determining length of isolation and patient clinical development at home
3. ReCOVer: A randomized controlled trial testing the efficacy of cognitive behavioural therapy for preventing chronic postinfectious fatigue among patients diagnosed with COVID-19 disease
4. Ontwikkeling van de multidisciplinaire richtlijn voor aanhoudende klachten bij COVID-19
5. ACTION: aanhoudende Klachten na COVID-19: perspectief vanuit de populatie, patiënt, en zorg
6. VeCosCO: Neurobiologische basis van langdurige cognitieve klachten en vermoeidheid na COVID-19
7. Inzicht in aanhoudende klachten na Covid-19 besmetting: een mixed methods benadering
8. CORFU: Aanhoudende klachten na COVID-19 infectie: epidemiologie, pathofysiologie, predictie, en communicatie, de CORona Follow Up studie
9. Wat is de (kosten)effectiviteit van paramedische herstelzorg voor mensen met aanhoudende klachten na COVID-19: een vergelijking tussen twee gematchte cohorten
10. Een herstelbevorderend programma met continue biofeedback voor optimale en gepersonaliseerde re-integratie naar werk bij aanhoudende klachten na COVID-19
11. PINCOR: Persoonsgerichte, integrale nazorg COVID-19 in de regio
12. COVR2HOME: Long COVID VR-Revalidatie naar de thuissituatie
13. COVID-19, de rol van klinische en beeldvormende testen
14. DEFENCE: Hartschade na corona
15. Rol van genetische factoren bij ernstige of langdurige gevolgen van coronavirusinfectie bij kinderen
16. Sniffing out Covid: Perspectief bij blijvend reukverlies, naar begrip en behandeling
17. Long-COVID en vaccinatie in het RECoVERED cohort
18. VINCERE: Vaccinatie in kinderen met long COVID om de Fitheid te verbeteren

ZonMw

COVID-19 programma ZonMw

In 2020 is in opdracht van het ministerie van VWS het COVID-19 programma opgezet dat is onderverdeeld in 3 aandachtsgebieden: Voorspellende diagnostiek en behandeling, Zorg en preventie en Maatschappelijke dynamiek. Binnen deze 2020 subsidierondes zijn enkele projecten opgenomen die onderzoek doen naar het verloop van ziekte na een COVID-19 infectie en richten zich ook op de langere termijn.

1. COVID-19 Follow-up care paths and Long-term Outcomes Within the Dutch health care system: a combined rehabilitation, pulmonary, and intensive care perspective (CO-FLOW study)
   [redacted] 5.1.2e Erasmus Medisch Centrum
   Startdatum: september 2020

   Na ziekenhuisontslag volgen COVID-19-patiënten verschillende nazorgpaden, bijvoorbeeld in een revalidatiecentrum, verpleeghuis of fysiotherapiepraktijk. Dit onderzoek volgt gedurende 2 jaar COVID-19-patiënten die in een ziekenhuis opgenomen zijn geweest in Rotterdam-Rijnmond. Hierbij kijkt het onderzoek naar het effect van de verschillende zorgpaden. De onderzoekers verzamelen veel gegevens, zoals over patiëntstromen, zorggebruik en (voorspellers van) lichamelijk, cognitief en psychologisch herstel. Hierdoor biedt het onderzoek inzicht in langetermijngevolgen van COVID-19 en wordt de nazorg beter op de patiënt afgestemd.
   >> Op 25 augustus 2022 zijn er enkele nieuwsberichten gepubliceerd (zie hier en hier en hier) over twee wetenschappelijke artikelen a.d.h.v. de resultaten van 582 (fysiek herstel) en 613 (cognitief en psychologisch herstel) deelnemers op 3, 6 en 12 maanden na ziekenhuisontslag, waarbij het herstel ook in de afzonderlijke nazorgtrajecten (eerste lijn, medisch specialistische en geriatrische revalidatie of geen nazorg) is geëvalueerd. De resultaten van het onderzoek naar klachten na ziekenhuisopname zijn gepubliceerd in het European Respiratory Journal Open Research. De resultaten van het onderzoek naar het lichamelijke herstel na ziekenhuisopname zijn gepubliceerd in The Lancet Regional Health- Europe.
   >> Eerder verschenen er al twee artikelen: Symptoms persisting after hospitalization for COVID-19, Persistent health problems beyond pulmonary recovery up to 6 months after hospitalization for SARS-CoV-2, CO-FLOW: COvid-19 Follow-up care paths and Long-term Outcomes Within the Dutch health care system: study protocol of a multicenter prospective cohort study following patients 2 years after hospital discharge en Puzzling persisting symptoms after COVID-19.
   >> Eind januari 2022 heeft [redacted] 5.1.2e een Position Paper uitgebracht voor het Rondetafelgesprek Long COVID van de vaste commissie voor VWS van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De position paper van januari 2022 met projectresultaten is hier te vinden.

2. Prospective cohort study of non-hospitalised COVID-19 patients: determining length of isolation and patient clinical development at home (COVID-HOME study)
   [redacted] 5.1.2e Universitair Medisch Centrum Groningen
   Startdatum: maart 2020 (project is afgerond)

Het UMCG volgt een jaar lang ongeveer 200 COVID-19-patiënten die niet in een ziekenhuis zijn opgenomen en hun gezinsleden. Doel is om op basis hiervan richtlijnen te kunnen maken voor de behandeling van COVID-19-patiënten thuis.
>> Dit project is afgerond en heeft meerdere wetenschappelijk artikelen gepubliceerd, o.a. The COVID HOME study research protocol: Prospective cohort study of non-hospitalised COVID-19 patients. Het vroeg, systematisch en gedetailleerd vervolgen van niet-gehospitaliseerde COVID-19-patiënten waardoor zowel de acute fase van de ziekte kan worden beschreven als de gevolgen op lange termijn; Development and validation of a flowcytometry-based assay for rapid and sensitive detection of infectious SARS-CoV-2 in clinical samples. Toenemende leeftijd, een hoger aantal co-morbiditeiten en een groter aantal symptomen tijdens de acute ziekte zijn voorspellers van het ontwikkelen van Long COVID 6 maanden na infectie; Clinical, hematologic and biochemical characteristics of COVID-19 disease and determinants of post-COVID condition in non-hospitalised patients. Een groot deel (~ 40%) van de geïnfecteerde personen vertoont 3, 6 en 12 maanden na infectie langdurige symptomen, Long COVID. Sommigen volgen 18 maanden na besmetting nog steeds een revalidatieprogramma. Dit is een zware belasting voor de samenleving en de gezondheidszorg.; Long term smell and taste alterations in non-hospitalized COVID-19 patients. Langdurige geur- en smaakproblemen komen op korte- en lange termijn veel voor bij niet-gehospitaliseerde COVID-19-patiënten. Deze gezondheidsproblemen hebben een grote impact op het dagelijks leven en de kwaliteit van leven.

3. ReCOVer: A randomized controlled trial testing the efficacy of cognitive behavioural therapy for preventing chronic postinfectious fatigue among patients diagnosed with COVID-19 disease
[redacted] Amsterdam UMC-AMC
Startdatum: september 2020

Dit project gaat na of gedragstherapie die gegeven wordt via het internet ook helpt bij moeheid na COVID-19. Door sneller na het ontstaan van de klacht te behandelen, wordt hopelijk voorkomen dat de moeheid chronisch wordt. Er nemen 114 patiënten deel die na COVID-19 door ernstige moeheid worden belemmerd. De helft krijgt gedragstherapie, de andere helft gebruikelijke zorg. Toeval bepaalt in welke groep een deelnemer komt. De behandeling duurt vier maanden, waarbij mensen direct na afloop en zes maanden na de behandeling worden onderzocht. Door vergelijking van beide groepen wordt nagegaan of gedragstherapie leidt tot een afname van moeheid en beperkingen, en of minder mensen chronisch moe worden na COVID-19.
>> Dit project heeft twee wetenschappelijke artikelen gepubliceerd: A Randomised Controlled Trial testing the efficacy of Fit after COVID, a Cognitive Behavioural Therapy targeting severe post-infectious fatigue following COVID-19 - (ReCOVer): Study protocol en A research agenda for post-COVID-19 fatigue.

ZonMw

COVID-19 aanhoudende klachten en nazorg

Binnen het deelprogramma COVID-19 aanhoudende klachten en nazorg zijn drie subsidierondes uitgezet, waarbinnen 9 projecten zijn gehonoreerd.

Ontwikkeling van een multidisciplinaire integrale richtlijn nazorg

Vanuit het COVID-19 programma wordt subsidie verstrekt voor de doorontwikkeling van een multidisciplinaire integrale richtlijn COVID-19 nazorg onder leiding van de Federatie Medisch Specialisten (FMS), het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) en de Long Alliantie Nederland (LAN). De richtlijn geeft evidence-based aanbevelingen over COVID-19 nazorg, de ervaren knelpunten en kennishiaten met uiteindelijk doel: een zo goed mogelijke nazorg en herstel voor mensen met aanhoudende klachten na COVID-19.

4. Ontwikkeling van de multidisciplinaire richtlijn voor aanhoudende klachten bij COVID-19

   5.1.2e Nederlands Huisartsen Genootschap

   Startdatum: januari 2021

   Het Nederlands Huisartsengenootschap (NHG) heeft samen met de Federatie Medisch Specialisten (FMS) en de Long Alliantie Nederland (LAN) de doorontwikkeling van een multidisciplinaire integrale richtlijn COVID-19 nazorg ingezet. Op 4 februari is de richtlijn Langdurige klachten na COVID-19 ter autorisatie aangeboden aan een groot aantal partijen. Inmiddels is de multidisciplinaire richtlijn voor langdurige klachten na COVID-19 gepubliceerd en aangeboden aan de minister. Om patiënten beter voor te lichten, worden 4 situaties beschreven op thuisarts.nl. Daarnaast worden twee video's ontwikkeld voor een bredere doelgroep. Communicatie naar de eerste lijn is erg belangrijk, maar ook naar patiënten en burgers.
   >> De richtlijn is in maart 2022 gepubliceerd en aangeboden aan de minister (zie hier en hier).

COVID-19 aanhoudende klachten en onderliggende pathofysiologie

Het doel van deze subsidieoproep is het genereren van urgente kennis over aanhoudende klachten na COVID-19. Meer specifiek over 1) de aard, omvang en duur van de klachten en de gevolgen daarvan, 2) de onderliggende pathofysiologie van de klachten en aanknopingspunten voor behandeling, 3) de risicofactoren voor het krijgen van aanhoudende klachten, en 4) het ontvangen van herstel- en nazorg bij mensen met bewezen doorgemaakte COVID-19 die langdurig klachten houden.

5. ACTION: aanhoudende Klachten na COVID-19: perspectief vanuit de populatie, patiënt, en zorg

   5.1.2e Universitair Medisch Centrum Groningen

   Startdatum: september 2021

   Dit project onderzoekt vanuit verschillende vakgroepen hoe vaak Long COVID voorkomt, wat voor klachten dit ziektebeeld met zich meebrengt en wat de gevolgen zijn op een patiënt en de maatschappij. Om meer zicht te krijgen op lichamelijke mechanismen van long COVID, doen de

onderzoekers een uitgebreid onderzoek naar de long COVID-klachten van Lifelines-deelnemers (een al langer bestaand cohort). Verder testen ze een breed scala aan risicofactoren voor long COVID. Een ander deel van de studie richt zich op de ervaringen van patiënten met herstel- en nazorg en zelfmanagement. Dit leidt tot een online module met patiëntervaringen. De resultaten van voorafgaande delen komen samen in een actie-onderzoek. Hierin ontwikkelen zorgverleners uit de eerste en tweede lijn samen met patiënten een zorgpad, dat zij zullen blijven door ontwikkelen.
>> Twee artikelen worden verwacht in het najaar van 2022: Mechanismen en risicofactoren van aanhoudende klachten analyse en Impact en zorgbehoefte naar aanleiding van aanhoudende klachten.
>> Begin augustus is het artikel Persistence of somatic symptoms after COVID-19 in the Netherlands: an observational cohort study gepubliceerd in Lancet. Deze resultaten zijn door verschillende media opgepakt en verspreid (zie hier en hier en hier).
>> Op 22 juni 2022 bracht minister Ernst Kuipers een bezoek aan het UMCG. Hij werd bijgepraat over verschillende COVID-projecten, waaronder het ACTION onderzoek (zie hier het verslag).
>> Dit project heeft een eigen website met de laatste stand van zaken, gegeven presentaties en een eerste concept zorgpad. Daarnaast zijn projectresultaten gedeeld in het Parool op 5 februari en op 23 februari in de Groene Amsterdammer.
>> [redacted] 5.1.2e heeft op uitnodiging van de Tweede Kamer Commissie ook een presentatie gegeven tijdens de rondetafelgesprekken op 31 januari 2022.

6. VeCosCO: Neurobiologische basis van langdurige cognitieve klachten en vermoeidheid na COVID-19
[redacted] 5.1.2e Universitair Medisch Centrum Utrecht
Startdatum: oktober 2021

Er zijn sterke aanwijzingen dat neuro-inflammatie een belangrijke rol speelt bij de langdurige vermoeidheids- en cognitieve klachten na een doorgemaakte SARS-CoV-2 infectie. Neuro-inflammatie kan in vivo gemeten worden met TSPO PET, waardoor we het verband tussen neuro-inflammatie en (het beloop van) langdurige klachten kunnen onderzoeken en potentiële aangrijpingspunten voor therapie kunnen identificeren.
>> De eerste patiënten zijn met de TSPO PET gemeten en in juni zijn de eerste resultaten middels een preprint Long COVID is associated with extensive in-vivo neuroinflammation on [18F]DPA-714 PET grootschalig verspreid (zie hier en hier).

7. Inzicht in aanhoudende klachten na Covid-19 besmetting: een mixed methods benadering
[redacted] 5.1.2e NIVEL
Startdatum: oktober 2021

Kennis over aard, omvang, ernst, duur en risicofactoren voor aanhoudende COVID-19 klachten, geassocieerde pathologie, ontvangen herstel- en nazorg en hoe deze is ervaren. Speciale aandacht voor kwetsbare patiëntengroepen: kinderen, ouderen, zwangeren, mensen met beperkte

gezondheidsvaardigheden, lage sociaaleconomische status, migratieachtergrond en/of chronische aandoeningen. De uitkomsten bieden zorgverleners en patiënten aanknopingspunten voor betere ondersteuning en vroege herkenning van patiënten met aanhoudende COVID-19 klachten. Het project is een samenwerking tussen het Nivel, UMCG, Radboud UMC, MUMC en Dutch Hospital Data.
>> Dit project heeft in mei de eerste factsheet Het Post-COVID-syndroom: hoe definiëren we het en hoe vaak komt het voor? gepubliceerd, welke ook op de eigen website geplaatst zal worden.

8. Aanhoudende klachten na COVID-19 infectie: epidemiologie, pathofysiologie, predictie, en communicatie, de CORona Follow Up (CORFU) studie
[redacted] Maastricht Universitair Medisch Centrum
Startdatum: oktober 2021

CORFU brengt 7 cohortstudies bij elkaar om aanhoudende klachten en kwaliteit van leven na een COVID-19-infectie in kaart te brengen. Daarbij brengt het de lichamelijke kenmerken van aanhoudende klachten in kaart en ontwikkelt dit project een voorspellend model voor de kans op aanhoudende klachten. De (voormalige) patiënten krijgen vragenlijsten toegestuurd over hun klachten op meerdere momenten, afhankelijk van wanneer zij de COVID-19-infectie hebben doorgemaakt. Verder wordt binnen dit project een patiëntenplatform ontwikkeld, samen met de stichting EuroQol, om de patiënt te kunnen informeren over zijn situatie en het beloop ervan.
>> Het artikel Cardiovascular outcome six months after severe COVID infection waarbij CORFU onderzoekers zijn betrokken, is reeds geaccepteerd bij Journal of Hypertension. Verschillende artikelen zijn of worden binnenkort aan wetenschappelijke tijdschriften aangeboden.
>> Recent is dit persbericht in het ND verschenen over deze studie.

Onderzoek interventies herstel- en nazorg voor aanhoudende klachten na COVID-19
Binnen deze subsidieoproep ligt de focus op het genereren van kennis over effectieve interventies voor herstel- en nazorg bij aanhoudende klachten na COVID-19. De interventies sluiten bij voorkeur aan op onder andere de Kennisagenda van het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) en de Multidisciplinaire Kennisagenda van de Federatie Medisch Specialisten (FMS).

9. Wat is de (kosten)effectiviteit van paramedische herstelzorg voor mensen met aanhoudende klachten na COVID-19: een vergelijking tussen twee gematchte cohorten
[redacted] Vrije Universiteit Amsterdam
Startdatum: juli 2022

Kort na het uitbreken van de coronapandemie is vanuit de overheid de regeling Paramedische Herstelzorg opgestart. Deze stelde mensen met aanhoudende klachten na COVID-19 (long COVID) in staat gebruik te maken van paramedische zorg vergoed vanuit de basisverzekering. Dergelijke paramedische herstelzorg heeft tot doel de lange termijn klachten als gevolg van COVID-19 te verminderen met behulp van fysio-/oefentherapie, diëtetiek, logopedie en/of ergotherapie. Dit

onderzoek heeft tot doel de (kosten)effectiviteit te bepalen van paramedisch herstelzorg bij Long COVID patiënten. Dit zal gedaan worden door de kosten en effecten van Long COVID patiënten die paramedische herstelzorg hebben ontvangen te vergelijken met die van Long COVID patiënten die geen paramedische herstelzorg hebben ontvangen. Hiervoor zal gebruik gemaakt worden van patiëntendata van twee lopende cohort onderzoeken.
>> Er zijn nog geen resultaten beschikbaar.

10. Een herstelbevorderend programma met continue biofeedback voor optimale en gepersonaliseerde re-integratie naar werk bij aanhoudende klachten na COVID-19
5.1.2e Erasmus Medisch Centrum
Startdatum: juli 2022

Er is behoefte aan een bewezen effectieve aanpak voor werknemers met aanhoudende klachten na COVID-19. In een gerandomiseerde en gecontroleerde studie wordt een 18-weeks herstelprogramma geëvalueerd, bestaande uit:
1) Monitoring van de hartslagvariabiliteit (HRV monitoring) met persoonsgerichte biofeedback;
2) Fysieke training gebaseerd op een gestandaardiseerd protocol aangepast aan de persoonlijke belastbaarheid;
3) Begeleiding door een fysiotherapeut;
4) Re-integratiebegeleiding door de eigen bedrijfsarts op basis van de HRV monitoring.
Deze studie evalueert in hoeverre dit programma voor werknemers met ziekteverzuim vanwege aanhoudende klachten na COVID-19 bijdraagt aan herstel en vermoeidheid vermindert. De effecten worden direct na afloop van het programma en 12 weken daarna in kaart gebracht. In de procesevaluatie wordt geëvalueerd welke werknemers en bedrijfsartsen worden bereikt en welke factoren bijdragen aan succesvolle uitvoering van het programma.
>> Er zijn nog geen resultaten beschikbaar.

11. PINCOR: Persoonsgerichte, integrale nazorg COVID-19 in de regio
5.1 5.1.2e Maastricht Universitair Medisch Centrum
Startdatum: augustus 2022

Meer dan 200.000 mensen hebben aanhoudende klachten na een COVID-19 infectie. Zij doen een groot beroep op herstelzorg maar onbekend is of dit leidt tot snellere genezing. In het PINCOR project onderzoeken we het effect van persoonsgerichte, integrale nazorg van COVID-19 binnen een regionaal netwerk. De patiënt bepaalt samen met de huisarts de behandeldoelen gericht op beter functioneren thuis en in de samenleving. Afhankelijk van de ernst van de klachten wordt de patiënt begeleid vanuit de huisartspraktijk, aangevuld met paramedische zorg (bijv. fysiotherapie) of gespecialiseerde revalidatiezorg. Ervaringen van zorgverleners en patiënten worden nagegaan bij het ontwerp van de beste aanpak. De patiënt houdt een digitaal dagboek bij om het beloop tijdens en na behandeling te meten. De behandeling heeft tot doel de kwaliteit van leven en deelname aan de

samenleving te verhogen en ziekteverzuim en zorgkosten te verlagen. Patiëntenorganisaties en c-support zijn in het onderzoek betrokken.
>> Er zijn nog geen resultaten beschikbaar.

12. Long COVID VR-Revalidatie naar de thuissituatie (COVR2HOME)
5.1.2e Radboud Universitair Medisch Centrum
Startdatum: september 2022

In dit project wordt de effectiviteit van Virtual Reality (VR) thuisoefeningen onderzocht op het herstel van mensen met aanhoudende klachten na COVID-19. Patiënten met fysieke en 'coronamist' klachten krijgen thuis fysieke, concentratie, geheugen, ademhaling, en mentale oefeningen in VR. Deze groep wordt vergeleken met een grote groep patiënten in de ParaCOV studie, die 'standaard' thuisoefeningen heeft gedaan. Daarnaast wordt in dezelfde periode als het VR cohort een standaard zorg cohort gevolgd. Binnen het VR cohort zal worden geëxploreerd welke patiënt gerelateerde factoren het effect van oefenen met de VR bril beïnvloeden; met als doel inzicht te krijgen welke patiënt met post-COVID het meest geschikt is voor VR oefeningen thuis. Bij bewezen effectiviteit en brede toepasbaarheid, kan een VR thuisoefenprogramma een goed alternatief zijn voor de huidige aanpak en een bijdrage leveren aan persoonsgerichte en doelmatige zorg 'dichtbij huis'.
>> Er zijn nog geen resultaten beschikbaar.

Behandeling van long COVID

Deze onderzoeken zijn gericht op medisch-specialistische zorg en hebben als doel het beantwoorden van belangrijke kennishiaten op het gebied van behandeling. Wij faciliteren deze onderzoeken om een bijdrage te leveren aan het bevorderen van optimale zorg voor COVID-19. Deze kennishiaten zijn geïdentificeerd door de Multidisciplinaire Wetenschapscommissie COVID-19 van de Federatie Medisch Specialisten (FMS).

13. COVID-19: De rol van klinische en beeldvormende testen
5.1.2e Maastricht Universitair Medisch Centrum
Startdatum: september 2021

Een deel van de patiënten houdt klachten na herstel. De onderzoekers proberen per persoon te voorspellen hoe dit zal verlopen. In de beginperiode van de pandemie werden patiënten behandeld met zuurstof of beademing. Ook werden medicijnen geprobeerd met wisselend resultaat. Enkele medicijnen bleken effectief, maar het is nog onduidelijk aan wie deze medicijnen het beste gegeven kunnen worden. In deze periode zijn veel CT-scans gemaakt om de diagnose te stellen, omdat er weinig PCR-testen waren. Deze scans geven echter ook informatie over de ernst van de ziekte en mogelijk over het verloop ervan. In dit project wordt onderzocht of met de scans beter te voorspellen is welke COVID-19 patiënten medicijnen nodig zullen hebben.
>> Er zijn nog geen resultaten beschikbaar.

14. DEFENCE: Hartschade na corona

[redacted] Universitair Medisch Centrum Utrecht

Startdatum: oktober 2021

Het is op dit moment nog grotendeels onbekend in welke mate het hart betrokken is bij COVID-19. Het doel van dit project is om het voorkomen en de gevolgen van hartschade bij patiënten die COVID-19 hebben doorgemaakt vast te stellen. Binnen DEFENCE worden enkele grote bestaande cohorten bij elkaar gebracht: van gezonde topsporters en patiënten in de algemene populatie die thuis hersteld zijn van de infectie tot ernstig zieke patiënten die in het ziekenhuis hebben gelegen.
>> Er zijn nog geen resultaten beschikbaar.

15. Rol van genetische factoren bij ernstige of langdurige gevolgen van coronavirusinfectie bij kinderen

[redacted] Leiden Universitair Medisch Centrum

Startdatum: februari 2022

Soms kunnen kinderen na een COVID-infectie een levensbedreigende ontstekingsziekte krijgen, ook wel multi-system inflammatory syndrome in children (MIS-C) genoemd. Daarnaast kunnen ze ook langdurige klachten houden. Het is onbekend waarom sommige kinderen hier last van krijgen. In dit onderzoek wordt onderzocht of kinderen met deze klachten erfelijke afwijkingen hebben in de afweer. Hierdoor hopen de onderzoekers beter te begrijpen waardoor sommige kinderen zo ziek worden na een corona-infectie. En als we dit beter begrijpen kan dit uiteindelijk tot nieuwe en betere behandelingen leiden.
>> Er zijn nog geen resultaten beschikbaar.

16. Sniffing out Covid: Perspectief bij blijvend reukverlies, naar begrip en behandeling

[redacted] Wageningen Universiteit

Startdatum: september 2021

Een deel van de patiënten die te maken heeft met reukverlies na een COVID-19 infectie houdt deze klachten of krijgt te maken met een verstoord reukvermogen. In deze studie wordt onderzoek gedaan naar de behandelingsmogelijkheden, maar ook naar de invloed op eetgedrag, kwaliteit van leven en het effect op de hersenen. Onderzocht wordt wat het natuurlijke beloop is van anosmie (gebrek aan reukzin) in het kader van COVID-19 en of dit gunstig te beïnvloeden is met (lokale) corticosteroïden.
>> Er zijn nog geen wetenschappelijke resultaten beschikbaar. ZonMw heeft recent een blog geplaatst over de studie. Daarnaast is een podcast te beluisteren over de studie.

Vaccinatie bij mensen met long COVID

Er zijn ook studies over long COVID waarin onderzocht wordt of de coronavaccinaties ingezet kunnen worden als behandeling van long COVID-klachten bij volwassenen en kinderen. Deze projecten zijn gefinancierd vanuit het deelprogramma vaccinatie. Aanvullend op internationaal onderzoek hebben wij

specifieke onderzoeken op het gebied van vaccinatie uitgezet die noodzakelijk zijn voor beleidsmakers, patiënten en hun behandelaars.

17. Long-COVID en vaccinatie in het RECoVERED cohort

[redacted] 5.1.2e Amsterdam Universitair Medisch Centrum

Startdatum: augustus 2021

Na het doormaken van een SARS-CoV-2 virusinfectie blijft een aanzienlijk deel van de mensen klachten houden, zogenaamde 'long COVID'. De oorzaak van deze langdurige klachten is nog onduidelijk, maar zou te maken kunnen hebben met een ontregeld afweersysteem. Dit heeft geleid tot de gedachte dat vaccinatie van mensen met klachten van long COVID deze symptomen zou kunnen verlichten door het ontregelde afweersysteem weer op het goede spoor te zetten. In dit project wordt bekeken of dit inderdaad zo is. Het onderzoek wordt gedaan bij een grote groep COVID-19-patiënten die al langdurig gevolgd wordt in een lopende cohortstudie (RECoVERED). Van de deelnemers aan de studie werden 175 mensen gevaccineerd waarvan de helft op het moment van vaccineren long COVID-klachten had. In deze groep wordt nauwkeurig naar de eigenschappen van de afweerreactie gekeken in relatie tot de aard en duur van long COVID-klachten. Ook wordt onderzocht of en welke invloed vaccinatie hierop heeft.
>> Deze studie heeft op dit moment drie wetenschappelijke artikelen opgeleverd: 1) Severe Fatigue in the First Year Following SARS-CoV-2 Infection: A Prospective Cohort Study, 2) A single mRNA vaccine dose in COVID-19 patients boosts neutralizing antibodies against SARS-CoV-2 and variants of concern, en 3) Evolution of COVID-19 symptoms during the first 12 months after illness onset.

18. Vaccinatie in kinderen met long COVID om de Fitheid te verbeteren (VINCERE)

[redacted] 5.1.2e Spaarne Gasthuis

Startdatum: augustus 2021

Niet alleen volwassen maar ook veel kinderen houden langdurige klachten na het doormaken van COVID-19 infectie, zoals vermoeidheid en benauwdheid. Eerste berichten van volwassen patiënten met Long COVID laten zien dat een vaccinatie tegen het coronavirus kan zorgen voor een verbetering van de klachten. Het doel van dit onderzoek is evalueren of dit effect ook bij kinderen bestaat. Dit onderzoek bekijkt het effect van een vaccinatie op vermoeidheidsklachten bij kinderen van 12 tot 18 jaar oud. Hiermee willen de onderzoekers bekijken of er verschillen zijn tussen kinderen waarbij de klachten wel en niet verbeteren. Daarnaast zullen zij bij kinderen van 6 tot 12 jaar aanvullend kijken naar het vaccinatie-effect op immunogeniciteit, biomarkers en fysieke fitheid.
>> Voorlopige resultaten laten zien we dat kinderen met een gediagnosticeerd post-COVID syndroom ernstige beperking ondervinden in het dagelijks leven en in de fysieke activiteiten. Deze kinderen hebben een zorgtraject nodig om herstel te bevorderen en weer deel te nemen aan de maatschappij.
>> ZonMw heeft recent een blog geplaatst over de studie.
>> In februari is een handreiking Post-COVID syndroom bij kinderen gepubliceerd.